

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 17. juni 2010 truffet vedtak i

Sak nr: 43/10 (arkivnr: 201000307- 14)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Frode Sulland
Björg Tørresdag
Wenche Frogn Sellæg

Björg Tørresdal møtte som varamedlem for Halvor Kjølstad, som hadde forfall.

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 6. april 2010 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd og formuleringer i rettsbok. Klagen er forelagt tingrettsdommer B som ved brev av 10. mai 2010 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra protokollfører C. Domstolleder ved X tingrett, sorenskriver D, er orientert om klagen, men har ikke avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

X tingrett avsa 2. mars 2010 kjennelse i sak om fortsatt besøksforbud. Dommer i saken var innklagede, tingrettsdommer B. Klager var siktet i saken. Påtalemyndighetens begjæring ble tatt til følge, og klager ble ilagt besøksforbud overfor sin tidligere samboer.

Klager – A – har gjort gjeldende:

"Jeg var ikke til stede under hele opplesningen av kjennelsen i rettsmøte. Jeg fikk tilsendt papirene i etterkant. Det jeg ønsker å klage på er det som er beskrevet på side 6 under overskriften "SLUTNING". Der står det: "Kjennelsen ble delvis lest opp i rettsmøtet med A til stede, men han forlot retten i sinne under opplesningen."

Det gis inntrykk av at jeg var sinna og forlot stedet i sinne. Dette stemmer ikke med det faktiske forholdet og fremstiller meg i et dårlig lys. For å klargjøre dette og få endret den overnevnte beskrivelsen i slutningen har jeg forsøkt flere ganger å komme i telefonisk kontakt med tingrettsdommer B uten å lykkes. Jeg har også lagt igjen beskjed på kontoret hans om at han kan ringe meg, uten at jeg har mottatt noen telefon.

Det jeg ønsker er at sannheten skal frem og at slutningen endres til å gjenspeile dette. Nedenfor vil jeg punktvis gjengi min forklaring på hendelsesforløpet:

- Under min forklaring understreket jeg at et besøksforbud mot meg ville brukes for å hindre meg i å se barnet mitt. Under tidligere besøksforbud sto det klart i dommen at besøksforbudet ikke skulle være til hinder for samvær med barn. Likevel ble dette aktivt brukt som grunn fra barns mor, slik at samvær ikke har blitt gjennomført.
- Under opplesning av kjennelsen (diktering til protokollfører) ba jeg om ordet og forklarte igjen at det ikke hadde noen virkning om han tok med i kjennelsen at besøksforbudet ikke skal være til hinder for samvær med sønnen min. Dommeren begynte da med en lang utredning om at dette skulle være tilstrekkelig.
- Uten å heve stemmen eller fremstå som "sint" på noen måte sa jeg følgende: " Du trenger ikke kaste bort tiden med den forklaringen, bare bli ferdig slik at jeg kan anke".
- Da sa dommeren: "Det er jeg som bestemmer hvor lenge vi skal sitte her, og vi blir sittende her resten av dagen hvis jeg vil."
- Jeg repliserte da: "Hvis det er den mest verdifulle måten du kan tilbringe resten av arbeidsdagen på så far vi sitte her da."
- Dommeren ble da sint og sa: "Kom deg ut! Bare se og kom deg ut!"
- I forbindelse med at det opprinnelige rettsmøtet var blitt utsatt grunnet et sykehusopphold hos meg, hadde jeg fått beskjed om å ta med sykemelding til dette nyoppsatte rettsmøte. Jeg forsøkte da å levere dette og sa: "Jeg har en sykemelding som dere skal ha"
- Jeg ble avbrutt av dommeren som var enda mer irritert og sa: "Bare kom deg ut, Ut! Ut! Ut!"
- Jeg tok dermed på meg jakken og forlot rettssalen.

Jeg vil understreke at jeg under denne hendelsen ikke hevet stemmen, og fremsto som rolig og behersket. Jeg syns det derfor er meget urimelig at dommerens fremstiller meg som den som var sint, samt at jeg forlot retten i sinne."

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

”Det fremgår av klagen at klager mener han ikke ble sint, at han ikke hevet stemmen og at han fremstod som rolig og behersket. Klager mener det er urimelig at han i rettsboken blir fremstilt som sint. Jeg forstår klagen dit hen at klager mener at det var jeg som var sint og uhøflige. Klager mener jeg sa "det er jeg som bestemmer hvor lenge vi skal bli sittende her og vi blir sittende resten av dagen hvis jeg vil", samt "kom deg ut, bare se og kom deg ut! Ut! Ut! Ut!".

Jeg husker rettsmøtet. Klagers fremstilling er ikke riktig.

Klager var under rettsmøtet rolig og saklig frem til opplesningen av følgende passus i kjennelsen:

”Siktede har i dagens rettsmøte opplyst at det pågår en barnefordelingssak mellom ham og fornærmede E. Retten har forståelse for at siktede ønsker samvær med sitt barn, og antar at et eventuelt slikt samvær - dersom retten i en barnefordelingssak skulle komme til et resultat om samvær - kan ordnes til tross for besøksforbudet.”

Klager ble da plutselig veldig sint, reiste seg opp og hevet stemmen. Som det fremgår av klagen sa han noe sånt som *"du trenger ikke kaste bort tiden med den forklaringen, bare bli ferdig slik at jeg kan anke"*. Jeg mener også at han sint gjentok flere ganger noe sånt som *"ikke les mer, jeg anker, jeg anker"*. Hans sinne kom fullstendig overraskende og fremstod som uforståelig. Det virket som om referansen til barnefordelingssaken tente et plutselig raseri hos ham.

Klager var ikke direkte truende, men situasjonen var absolutt ubehagelig og kunne oppfattes som truende. Klager reiste seg opp og grep jakken sin, og jeg sa da at han kunne gå. Jeg mener bestemt at jeg ikke har uttrykt meg slik som klager har påstått i klagen – situasjonen innbød ikke til diskusjon med klager og uansett uttrykker jeg meg ikke slik mot noen i retten.

I klagen heter det at klager flere ganger skal ha forsøkt å komme i telefonisk kontakt med meg, og at han også har lagt igjen beskjed på kontoret. Jeg kan ikke erindre at klager skal ha forøkt å nå meg på telefon. Jeg har forhørt meg på avdelingen, og det medfører riktighet at klager har ringt til en av saksbehandlerne. Så vidt hun husker var det uklart hva han ville.”

Protokollfører – C – har i hovedsak uttalt følgende:

”Da rettsmøtet startet, avga A sin forklaring, som deretter ble diktet til meg og ført inn i rettsboken. På dette tidspunktet oppfattet jeg A som en rolig person som forklarte sin versjon av saken. Han hevdet overfor dommeren at tidligere besøksforbud hadde blitt brukt mot ham i en pågående barnefordelingssak.

Dommeren sa til meg at han ville ha med i kjennelsen at besøkforbudet ikke skulle være hinder ved et eventuelt samvær med barna.

Det var under protokolleringen av kjennelsen at A, etter mitt syn, plutselig endret karakter. Han begynte å avbryte protokolleringen med "har du ikke hørt hva jeg har sagt" "Det er ikke noe vits i å ta det med", og fremsto, etter mitt syn, som oppfarende og uhøflig.

Protokolleringen fortsatte, men A avbrøt til stadighet dikteringen med for eksempel å spørre om dommeren ikke var ferdig snart slik at han kunne anke.

Jeg kan ikke si at jeg husker at dommer B skal ha sagt det A viser til i sin klage. Jeg husker at dommer B til slutt ba A om å gå/forlate rettsmøtet. Jeg oppfattet ikke dommer B som sint på noe tidspunkt, men jeg følte at situasjonen ble ubehagelig på grunn av As fremtoning under rettsmøtet.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Klagen gjelder formuleringer i rettsboken, samt uttalelser / atferd fra dommeren under opplesningen av kjennelsen.

Det fremgår av lovforarbeidene jf. NOU 1999: 19 side 325 flg., særlig side 326 første spalte, at Tilsynsutvalget kan behandle "uhøvisk eller utilbørlig" atferd fra dommerens side. Det uttales blant annet at:

"Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forfølgning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse..."

Det følger av dette at klagerens anførsler om kritikkverdig atferd fra dommeren under opplesningen av kjennelsen kan behandles av utvalget.

Klager har anført at det utspilte seg et munnhuggeri i rettssalen, som førte til at dommeren ble sint, og at klager etter dette ble bedt om å forlate salen straks. Innklagede har imøtegått dette og redegjort for at klager under opplesningen plutselig ble veldig sint, og at innklagede deretter ba klager om å forlate salen.

Protokollfører C har i sin uttalelse til Tilsynsutvalget i hovedsak bekreftet innklagedes redegjørelse for de faktiske forholdene.

Det er beklagelig dersom klager sitter igjen med et negativt inntrykk etter det aktuelle rettsmøtet i X tingrett. Klagerens påstander støttes ikke av dommerens og rettsvitnets uttalelser til Tilsynsutvalget. Utvalget finner derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for at innklagede har opptrådt kritikkverdig overfor klager.

Klagen gjelder videre formuleringen i rettsboken hvor det fremgår at klager forlot rettsmøtet i sinne.

Utvalget har kompetanse til å behandle klager over uttalelser i premisser i rettsavgjørelser, jf. NOU 1999: 19 side 325 flg., særlig side 326 første spalte, hvor det fremgår at utvalget forutsettes å kunne behandle "uhøvisk eller utilbørlig" atferd fra dommerens side.

Den del av klagen som gjelder formuleringene i rettsboken kan etter dette behandles av utvalget.

Protokollasjonen av at han forlot rettslokalet "i sinne", er etter utvalgets mening unødvendig. Tilsynsutvalget kan imidlertid ikke se at den angitte formuleringen i rettsboken er "uhøvisk eller utilbørlig" opptreden overfor klager. Heller ikke den del av klagen som gjelder formuleringen i rettsboken kan etter dette føre frem.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.